

BASISSELECTIEDOCUMENT

WAARBORGEN VAN PLATINA, GOUDEN EN ZILVEREN VOORWERPEN 1987-2000

Instrument voor de selectie - ter vernietiging dan wel blijvende bewaring - van de administratieve neerslag van het handelen van de Waarborg Holland (Waarborg Platina, Goud en Zilver N.V.) te Gouda op het terrein van het waarborgen van platina, gouden en zilveren voorwerpen, 1987-2000

november 2000

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	
	Wettelijk kader en achtergronden	3
	Opzet van een BSD	4
	Totstandkoming van het BSD	4
2.	De selectie	
	De selectiedoelstelling	6
	De selectiecriteria	6
3.	De selectielijst	
	Waarborg Platina, Goud en Zilver N.V.	8
	De (buitengewoon) opsporingsambtenaren van de Waarborg Platina, Goud en Zilver N.V.	9
	Raad van Advies van de Waarborg Platina, Goud en Zilver N.V.	10

1. Inleiding

Wettelijk kader en achtergronden

Ingevolge artikel 3 van de Archiefwet 1995 (Stb. 276) dient de overheid haar archiefbescheiden in goede, geordende en toegankelijke staat te brengen en te bewaren. Onder 'archiefbescheiden' is niet slechts 'papier' te verstaan, maar alle bescheiden, ongeacht de vorm, die door een overheidsorgaan zijn ontvangen of opgemaakt (en naar hun aard bestemd zijn daaronder te berusten), dus ook digitaal vastgelegde informatie.

Het in goede en geordende staat bewaren van archiefbescheiden houdt mede in dat een overheidsarchief op gezette tijden wordt geschoond. In dat verband geldt zowel een verplichting tot vernietiging als een overbrengingsplicht. Beide rusten op degene die de bestuurlijke verantwoordelijkheid draagt voor het beheer van het desbetreffende archief, de zorgdrager.

De vernietigingsplicht van de zorgdrager is in artikel 3 van de Archiefwet 1995 neergelegd, de verplichting tot overbrenging in artikel 12; dat bepaalt dat de zorgdrager zijn archiefbescheiden die *niet* voor vernietiging in aanmerking komen, ter blijvende bewaring overbrengt naar een archiefbewaarplaats wanneer zij ouder zijn dan twintig jaar.

In verband met de selectie van hun archiefbescheiden in een (op termijn) te vernietigen deel en een (na twintig jaar) over te brengen gedeelte zijn zorgdragers verplicht selectielijsten op te stellen. In een selectielijst dient te worden aangegeven welke archiefbescheiden voor vernietiging, dan wel voor blijvende bewaring in aanmerking komen. Voorts dient een selectielijst de termijnen aan te geven, waarna de te vernietigen bestanddelen inderdaad moeten worden vernietigd.

Een selectielijst is naar haar aard een duurzaam instrument. Het ligt in de rede dat een organisatie een vastgestelde lijst niet een enkele keer toepast op het reeds gevormde archief, maar haar bij de hand houdt om periodiek een bepaalde aanwas van archiefmateriaal af te voeren, enerzijds ter vernietiging, anderzijds voor overbrenging ter blijvende bewaring in een archiefbewaarplaats. Voor de hand ligt derhalve dat een overheidsorganisatie een selectielijst ook voor de administratieve inrichting en het beheer van haar archief benut: dossiers kunnen bij de vorming of het opbergen reeds worden geclassificeerd naar hun uiteindelijke bestemming, subsidiair gerangschikt op vernietigingsjaar. Een selectielijst vormt zo een belangrijk onderdeel van het instrumentarium voor het beheer van de documentaire informatievoorziening in een overheidsorganisatie. Wel moet na hooguit twintig jaar een selectielijst worden vervangen.

Bij het ontwerpen van een selectielijst dient ingevolge artikel 2, lid 1 van het Archiefbesluit 1995 rekening gehouden te worden met de taak van het betrokken overheidsorgaan en zijn verhouding tot andere overheidsorganen, met de waarde van de archiefbescheiden als bestanddeel van het cultureel erfgoed en met het belang van de in de bescheiden voorkomende gegevens voor de overheidsorganen, voor recht- of bewijszoekenden en voor historisch onderzoek.

Voorts moeten ingevolge artikel 3 van het Archiefbesluit 1995 bij het ontwerpen van een selectielijst ten minste betrokken zijn een deskundige op het gebied van de organisatie en taken van het desbetreffende overheidsorgaan, een deskundige ten aanzien van het beheer van de archiefbescheiden van dat orgaan en (een vertegenwoordiger van) de algemene

rijksarchivaris: dit is het zogeheten (archiefwettelijke) driehoeksoverleg.

Opzet van een BSD

Een basis-selectiedocument (BSD) is een bijzondere vorm van een selectielijst. In de regel heeft een BSD niet zozeer betrekking op (alle) archiefbescheiden van een (enkele) organisatie, als wel op het geheel van de bescheiden die de administratieve neerslag vormen van het overheidshandelen op een bepaald terrein. Een BSD betreft doorgaans dan ook archiefbescheiden van verschillende overheidsorganen (veelal ook diverse zorgdragers), en wel voor zover de desbetreffende actoren op het terrein in kwestie werkzaam zijn (geweest).

Voorts is het niveau waarop geselecteerd wordt niet dat van de stukken zelf, maar dat van de handelingen waarvan die archiefbescheiden de administratieve neerslag vormen. Een BSD is derhalve geen opsomming van (categorieën) stukken, maar een lijst van handelingen van overheidsactoren, waarbij elke handeling is voorzien van een waardering en (indien van toepassing) een vernietigingstermijn. Wel geldt dat een BSD met het oog op het werkterrein van PIVOT beperkt blijft tot de handelingen van organen van de centrale overheid.

Ten slotte behoort bij een BSD een rapport institutioneel onderzoek (RIO), waarin het terrein waarop de selectielijst betrekking heeft wordt beschreven en waarin de handelingen die in het BSD voorkomen, in hun functionele context worden geplaatst en toegelicht, uitgaande van de taken en bevoegdheden van de betrokken organen.

De genoemde specifieke kenmerken van een BSD staan in verband met de hieronder gememoreerde selectiedoelstelling van de RAD en de in het kader van het selectiebeleid van de RAD ontwikkelde zogeheten PIVOT-methode. Voor de achtergronden van een en ander wordt verwezen naar de algemene inleiding van het RIO dat bij dit BSD behoort, het rapport *Echt goud, echt zilver. Rapport van een institutioneel onderzoek naar de taken en handelingen betreffende het waarborgen van (platina), gouden en zilveren werken over de periode 1940-1995.* ('s-Gravenhage 1996) PIVOT-rapport nr. 36.

Totstandkoming van het BSD waarborgen

Het voorliggende BSD is vervaardigd op basis van het zojuist genoemde RIO met betrekking tot het terrein van de waarborgbelasting. In het rapport *Echt goud, echt zilver?* zijn de handelingen van de Waarborg Holland ten opzichte van zijn omgeving geformuleerd, alsmede de handelingen van andere overheidsactoren met betrekking tot het waarborgen van platina, gouden en zilveren werken, een en ander in het kader van een contextbeschrijving van het betreffende terrein.

RIO en BSD zijn het resultaat van een institutioneel onderzoek zoals dat in juli 1995 bij het ministerie van Financiën is uitgevoerd. Einddoel van de samenwerking was om met toepassing van de methodiek van PIVOT te komen tot een ontwerp-selectielijst ten behoeve van de selectie van de archiefbescheiden van de en ten behoeve van de overbrenging naar het ARA van de voor blijvende bewaring in aanmerking komende archiefbescheiden op het terrein van het waarborgen van platina, gouden en zilveren voorwerpen. De Waarborg Platina, Goud en Zilver N.V. (Waarborg Holland) te Gouda had nog niet eerder de beschikking over een selectielijst (onder de Archiefwet 1962: vernietigingslijst).

Het institutionele onderzoek is uitgevoerd door een medewerker van PIVOT, die zowel het RIO als het BSD heeft samengesteld.

2. De selectie

Selectiedoelstelling

Het BSD is opgesteld tegen de achtergrond van de selectiedoelstelling van de RAD/PIVOT, zoals die door de Minister van WVC bij de behandeling van het ontwerp van de Archiefwet 1995 in de Tweede Kamer op 13 april 1994 is verwoord. De selectiedoelstelling luidt: het mogelijk maken van een reconstructie van de hoofdlijnen van het handelen van de overheid. Door het Convent van Rijksarchivarissen is de selectiedoelstelling vertaald in de richting van de (bewaar)doelstelling van de RAD als 'het selecteren van handelingen van de overheid om bronnen voor de kennis van de Nederlandse samenleving en cultuur veilig te stellen voor blijvende bewaring'.

De algemene selectiedoelstelling is geoperationaliseerd voor het terrein van het waarborgen van platina, gouden en zilveren voorwerpen. Dat wil zeggen dat de geformuleerde handelingen van de betrokken overheidsactoren zijn gewaardeerd op de bijdrage die zij leveren aan de verwezenlijking van de selectiedoelstelling. De selectie gold derhalve de vraag ten aanzien van welke handelingen de administratieve neerslag noodzakelijk zou zijn om een reconstructie mogelijk te maken van de hoofdlijnen van het handelen op voornoemd beleidsterrein en op het taakveld van de Waarborg Platina, Goud en Zilver N.V.

Selectiecriteria

Uitgaande van de selectiedoelstelling heeft PIVOT in 1993 een lijst van algemene selectiecriteria geformuleerd. Met behulp van die algemene criteria wordt in een BSD een waardering toegekend aan de handelingen die door middel van het institutioneel onderzoek in kaart zijn gebracht, gelet op de uit de contextbeschrijving naar voren gekomen hoofdlijnen van het overheidshandelen.

De algemene selectiecriteria van PIVOT zijn positief geformuleerd; het zijn bewaarcriteria. Is een handeling op grond van een criterium gewaardeerd met B ('blijvend te bewaren'), dan betekent dit dat de administratieve neerslag van die handeling te zijner tijd geheel dient te worden overgebracht naar het ARA. De neerslag van een handeling die niet aan een van de selectiecriteria voldoet, wordt dus in principe niet overgebracht. De waardering van de desbetreffende handeling luidt dan V (op termijn te vernietigen), onder vermelding van de periode waarna de vernietiging dient plaats te vinden. De neerslag die uit dergelijke handelingen voortvloeit, is niet noodzakelijk geacht voor een reconstructie van het overheids-handelen op hoofdlijnen.

De thans door PIVOT gehanteerde algemene bewaarcriteria luiden als volgt:

1. *Handelingen die betrekking hebben op voorbereiding en bepaling van beleid op hoofdlijnen.*
2. *Handelingen die betrekking hebben op evaluatie van beleid op hoofdlijnen.*
3. *Handelingen die betrekking hebben op verantwoording van beleid op hoofdlijnen aan andere actoren.*
4. *Handelingen die betrekking hebben op (her)inrichting van organisaties belast met beleid op hoofdlijnen.*

5. *Handelingen die bepalend zijn voor de wijze waarop beleidsuitvoering op hoofdlijnen plaatsvindt.*
6. *Handelingen die betrekking hebben op beleidsuitvoering op hoofdlijnen en direct zijn gerelateerd aan of direct voortvloeien uit voor het Koninkrijk der Nederlanden bijzondere tijdsomstandigheden en incidenten.*

De criteria zijn vooral ontwikkeld door de selectiedoelstelling te koppelen aan het uit de bestuurskunde afkomstige model van de beleidscyclus als voorstelling van feitelijk overheidshandelen. De fasen van de cyclus zijn achtereenvolgens beleidsvoorbereiding (inclusief agendavorming), -bepaling, -uitvoering en -evaluatie/terugkoppeling. De toepassing van het model bij de selectie van overheidsarchief is uiteengezet in de PIVOT-brochure *Handelend optreden* (Rijksarchiefdienst/PIVOT, 's-Gravenhage 1993).

Naast algemene criteria kunnen, eveneens binnen het kader van de selectiedoelstelling, in een BSD specifieke criteria worden geformuleerd voor handelingen die met behulp van de algemene criteria niet kunnen worden gewaardeerd. Daar de noodzaak hiertoe niet aanwezig werd geacht, is (ook) in dit BSD de mogelijkheid om specifieke selectiecriteria te formuleren niet benut.

3. Selectielijst

ACTOR: WAARBORG PLATINA, GOUD EN ZILVER N.V.

(44)

Handeling: Het aan de minister van Economische Zaken nadere gegevens verstrekken betreffende de beoordeling van de begroting.

Grondslag: art. 7d lid 2 Waarborgwet 1986.

Periode: 1987 -

Waardering: V, 5 jaar na vaststelling begroting

(45)

Handeling: Het goedkeuren van het in art. 12 lid 1 Waarborgwet 1986 bedoelde meesterteken.

Grondslag: art. 13 lid 2 Waarborgwet 1986.

Periode: 1987 -

Waardering: B, 1

**ACTOR: DE (BUITENGEWOON) OPSPORINGSAMBTENAREN WAARBORG
PLATINA, GOUD EN ZILVER N.V.**

(53)

Handeling: Het opsporen van feiten welke strafbaar gesteld bij of krachtens:
a. de artt. 217, 219, 220, 222bis, en 440 van het Wetboek van Strafrecht,
b. de Waarborgwet 1986,
c. andere wetten, indien en voor zover zij daarmee in een concreet opsporingsonderzoek door een officier van justitie worden belast, voor de duur van dat onderzoek.

Grondslag: art. 17 lid 1 Waarborgwet 1986,
Beschikking van de minister van Justitie van 29 februari 1988, Stcrt. 44,
Beschikking van de minister van Justitie van 24 januari 1991, Stcrt. 26,
Beschikking van de minister van Justitie van 16 september 1991, Stcrt. 202,
Beschikking van de minister van Justitie van 9 februari 1995, Stcrt. 47.

Periode: 1988 -

Waardering: V, 5 jaar

ACTOR: RAAD VAN ADVIES VAN DE WAARBORG PLATINA, GOUD EN ZILVER N.V. TE GOUDA.

(57)

Handeling: Het gevraagd en ongevraagd adviseren van de Directie en Raad van commissarissen van de Waarborg Platina, Goud en Zilver N.V. te Gouda.

Bron: C.A. Schreuder, *Publiekrechtelijke taken, private rechtspersonen. Verzelfstandiging en privatisering in de vorm van vennootschappen en stichtingen.* (Deventer 1994), 281.

Grondslag: art. 24A lid 2 Statuten Waarborg 1997.

Periode: 1987 -

Waardering: B, 1: standpunt Waarborg en eindbeslissing EZ;
V, 5 jaar na uitbrenging advies: overige stukken opgesteld door de Waarborg.